

**PAULUS
HOCHGATTERER
DŮM S MATRACEMI**

DETEKTIVNÍ ROMÁN HOST

JAK TO MUSELO BÝT

Vane vítr. Pelikáni se pohupují jako na gumičkách, kýhají, se složenými křídly letí strmě dolů a pronikají vodní hladinou. Když se po chvíli zase objeví na jiném místě, natahují zobany, třesou volaty a dopravují do krku, co se v nich zachytilo. Pak se zase hotoví k novému startu. Hejno, možná dvě stě ptáků, se ve vzduchu rozptýlí, ale už o chvíli později se shlukne do temného mraku. To se stokrát opakuje. Když fouká vítr od pevniny, zdržují se pelikáni pravidelně nad tou částí pláže, kde jsou nákladové doky přístavu a dlouhá šedivá hala továrny na výrobu kolejnic.

Žena nemá ty ptáky ráda. Jsou hluční, a když se k nim přiblížíte, páchnou. Drobným krouživým pohybem ramene si urovná žlutý látkový vak na zádech, v chůzi hmátne po straně dolů, zvedne do výšky dívku, která celou dobu cupitala vedle ní, a opře si ji o levou kyčel. Malá se na chvíli zarazí, pak se začne škytavě smát a máchat rukama. Ukazuje

na trnité keře, mezi kterými hopsá párek masojídků, na prkenný přístěnek pomalovaný tvářemi a na starého muže spícího v plastové židli. Žena pokaždé prohodí pár vět, středně nahlas a s jistou nabádavostí, jako by vyprávěla krátké vážné příběhy. Dívka mezitím brebentí. Někdy se zdá, že zpozorní, jindy naopak. Než se žena začne šplhat po příkrém svahu k silnici, obemkne paží dětské tělíčko pevněji, hlavou ukazuje na nebe a říká něco, co může znamenat *ted' musíš být zticha*. Holčička položí ruce před tělo a hlavu opře o ženina prsa.

Vítr zvedá okrově žlutý prachový vír nad vozovku. Auta vybočují z jízdní dráhy, aby se vyhnula stádu koz. Nákladní auto naložené bednami se zeleninou hlasitě troubí. Kozy to vůbec nezajímá. Muž provázející zvířata má na oku klapku. O ramena si opírá dvě dlouhé bambusové hole.

Dívka natahuje ruku nahoru k lemu ženiny blůzy a začíná ho mnout mezi prsty. Žena se nevrle ošije. Když se dívka nemá k tomu, aby přestala, postaví ji na zem. Obě jdou chvíli za stádem koz, pak zabočí do široké ulice lemované plakátovacími plochami. Dívka ukazuje nataženou paží k reklamě na mobilní telefon; žena něco řekne a usměje se. Holčička je rozpačitá, shýbne se, zvedne prázdný obal od nápoje a zase ho odhodí. Žena se dívá za oranžovou odskakující věcí. Přitom si koutkem oka všimne, že se nad vrcholky kopců za městem formují mohutná mračna. Vezme holčičku za ruku a přidá do kroku.

Po příjezdové cestě k plechovým halám spediční firmy, jež navazují na řadu čerstvě omítnutých obytných domů, dorazily na pravoúhlé prostranství před vlajkami ozdobenou budovou. Na prvních stupíncích širokého vstupního schodiště, které obloukem vede ke vchodu, dřepí hrozen lidé. Před nimi sem a tam přechází jakýsi muž a zamítavě gestikuluje. Na straně naproti schodišti postavil vedle sebe tři proutěné koše, jeden podlouhlý, hranatý a dva kulaté. Dívka se zaraduje, vytrhne se ženě a chce se rozběhnout

k lidem. Žena chytí dítě za ramena a zadrží ho. Holčička hlasitě protestuje a snaží se ze sevření vymanit. Uklidní se, až když ji žena zvedne a přistoupí s ní ke skupince. Drobný hubený muž s mimořádně velkou hlavou spatří dívku a zvedne prst. Dívka se snaží skrýt na ženině krku; žena na dítě konejšivě mluví a střídavě ukazuje na muže a tři koše. Muž zvedne víko jednoho z kulatých košů a vytáhne z něho možná třicet centimetrů dlouhého hada. Chňapne zvíře palcem a ukazováčkem těsně za malou trojhrannou hlavou a ukazuje ho davu. Had je bledě zelený a po stranách má dvě řady zářivě žlutých teček. Muž vystoupá po několika schodech, zakloní hlavu a začne si hada pomalu soukat do pravé nosní dírky. Lidé vykřikují; někteří odvracejí hlavu. Když už je vidět jen špička hadího ocasu, otevře muž pusy, ukazováčkem zajede kolem řady černohnědých zubů dovnitř a elegantním pohybem hada zase vytáhne. Za jásotu davu se ukloní.

Holčička zase sevře výstřih ženiny blůzy. Ukazováček, prostředníček a prsteníček druhé ruky si pomalu strká do pusy, hlouběji a hlouběji. Žena hledí přes střechy města do dále a zdá se, jako by cítila vítr. Až když se dívka začne hlasitě dusit, podívá se na ni. Nic neřekne, chytí dítěti ruku a vytáhne mu ji z pusy. Ještě je čas. Bude pršet, ale už jsou skoro u cíle.

Muž s velkou hlavou k sobě máváním přivolá ženu i dívku. Když holčičku vyzve, aby se podívala do koše, dívka zavře oči. Žena se usmívá a říká něco, co by mohlo znamenat *neboj se*. Muž se sehne k dítěti a něco mu pošeptá do ucha. Potom si hmátne do boční kapsy bundy a vtiskne mu do dlaně malou oválnou věc. Holčička si ji rychle strčí do úst. Žena zavrtí hlavou, ale jinak neudělá nic. Bonbón, pomyslí si asi.

Jdou, rychleji než předtím, nejdřív platanovou alejí, pak do kopce po vyšlapané cestě. Žena se ještě několikrát ohlédne. Mračna visí vysoko nad městem. Na východě ční

jako ohromné pařezy elektrárenské komíny. Pelikáni zmizeli. Dívka pobíhá kolem tamaryšků rostoucích podél cesty a vydává krátké zvonivé zvuky. Když se před nimi objeví rumělkový dům s obloukovými okny, připojí se holčička k ženě a chytí ji za ruku.

Sluha, který otevřel bránu, vede ženu i dívku halou skrovně vybavenou nábytkem do zasklené přístavby se širokými dveřmi na zahradu. Stojí tam tři lidé, dva muži v oblecích a žena s růžovou kabelkou, a baví se cizí řečí. Zmlknou, když si všimnou ženy s dívkou. Jeden muž — je malý a tlustý — k nim jde a položí dívce ruku na hlavu. Děvčátko se přikrčí. Druhý muž vytáhne obálku z vnitřní kapsy saka a podá ji ženě. Žena pustí dívčinu ruku, přistoupí ke kulatému stolku s mozaikovitou deskou, na kterém stojí váza a pár skleniček, a otevře obálku. Peníze, jež se v ní nacházejí, položí před sebe, počítá tak, že klade bankovku na bankovku, pak je zastrčí zpátky do obálky a vezme si ji. Z ramene nechá sklouznout žlutý látkový vak, chvíli ho drží v natažených rukách, pak ho upustí a ráznými kroky opouští místnost, aniž se jedinkrát ohlédne.

Dívka tam jen stojí a kouká. Dva tři metry od ní leží na zemi látkový vak. Nikdo nic neříká.

Venku běží žena ve větru. Možná se směje. Možná taky křičí. První kapky těžce tlučou do prachu.

JEDNA

Stojí ve dveřích, dívá se do třídy a ví, že to tentokrát zase bude těžké. Každých pár týdnů se to opakuje.

Pomalu položí tašku. Na mně to nezáleží, myslí si, zvonilo před dvěma minutami, děti jsou rozdováděné a uprostřed toho všeho sedí na stole nemocný člověk a vypráví o nebi. Na mně to rozhodně nezáleží.

Snaží se zůstat klidná, očima klouže po zdi zleva doprava: tabule, skříň s hračkami, kvetoucí stromy, jedenadvacet kousků, od každého dítěte jeden, některé nakreslené, jiné vystříhané z novin, velká mapa Rakouska s červeným zajícem, kterého vpravo dole namalovala Lena, Filippovy otisky bot na zdi, levá ve výšce metr dvacet, stahovací tabule s předepsanými písmeny abecedy — to musí být, říkal ředitel, okna, v nich střechy města, a v pravém okně, úplně na kraji, kousek jezera.

Bauer ji vidí, směje se, mává jí a nemá se k tomu, aby skončil. Zdá se, že se mu vede dobře — aspoň že tak. Teď se zničehonic dá do zpěvu, nahlas. Ona se snaží poznat, co to zpívá. Rozumí slovům *on the water*, jinak ničemu. Julia a Sophie zpívají také, stejně nahlas.

Zatleská. „Končíme, milánkové,“ volá, „teď jsem na řadě já!“ „No tak, Stello!“ říká Bauer. „Zúčastníš se mojí hodiny?“ „Jsem evangelička,“ odpoví, i když to není pravda. „Lžeš!“ zvolá Bauer. „Můžu začít?“ zeptá se ona. „Prosím.“

„Jen když mi řekneš, jak vypadá Bůh.“

„Starý chlap s bílými vousy.“

„Správně. A co má u sebe?“

„Knihu a blesk.“

„Špatně! Kytaru, samozřejmě!“

Najednou před sebou vidí zuřivého starého muže, který mlátí kytarou o školní tabuli, a udiví ji to, jenže v tu chvíli už ji Manuel tahá za rukáv. Ukazuje jí list papíru s kresbou. „Malovali jsme Boha,“ řekne pyšně. Vzhledem k poruchám chlapcovy motoriky je vyvedená hlavně kytara — preclík s podélnými čarami: jedna až šest. Počty mu jdou náramně.

Bauer seskočí ze stolu, krok sun krok k ní dotančí a políbí ji na tvář. Děti se smějí. „Moje oblíbená učitelka!“ zvolá. „V pořádku,“ řekne ona, „sbalil by sis teď věci?!“

„Myslíš si, že Bůh má hůl?“ Obkrouží ji a zeptá se, jestli Bůh nosí tílka nebo brýle na čtení, jestli jí vegetariánskou stravu, kouří dýmku a jestli má radši auta, nebo motorky. „Motorky,“ odpoví, „a má problémy s bederní páteří.“ Bauer se zarazí, a ještě než se chytne tématu, řekne ona, že při poslední zdravotní prohlídce neměl úplně v pořádku nález na prostatě, a navíc že je jeho psychiatr naprosto nespokojený s tím, jak nepravdělně bere léky.

„Jsi podlá, feministická učitelka ze základky,“ řekne Bauer a ona se lekne, že Manuel, který stojí vedle ní s ote-

vřenou pusou, bude v následujícím okamžiku chtít vědět, co je to feministický a nález na prostatě.

Zatímco si Bauer hledá svoje věci, ona směřuje děti na místa. Jedno chybí. „Co je s Felixem?“ zeptá se. Bauer se zmateně rozhlédne. „Šel domů,“ řekne Julia.

„Nebylo mu dobře?“

„To ne, vypadal docela zdravě.“

Hledá Bauerův pohled. „Vysvětlil bys mi to, prosím? Co je s Felixem? Šel domů?“

„Co se ti nezdá?“ zeptá se Bauer. „Bydlí jen dvě ulice odtud.“

Moje třída, pomyslí si, je to moje třída, a s nádechem údivu zaregistruje ten majetnický nárok. Zároveň cítí, že se bezbřehá shovívavost vůči nejbližším, která je základem jejího charakteru a bezpochyby ji predisponuje k jejímu povolání jako málokoho, během jedné jediné sekundy zhrouť.

„Řekni to ještě jednou! Tys ho nechal jít domů?! Samotného?“

„Dělává to tak. Až dodnes se ale vždycky za čtvrt hodiny vrátil. Zapsal jsem ho do třídnice.“

„Zapsal jsi ho?!“ Teď skutečně křičí. To naprosto odpovídá obrazu, který má o téhle profesionální katolické frakci — ulhaná, líná, a když na to přijde, nezodpovědná až do morku kostí. „Šestileté dítě se odhlásí z hodiny náboženství a panu páterovi neprijde divné poslat ho samotné na ulici. Občas, prostě jen tak!“ Bauer našpulí rty, sklopí hlavu a sundá si bundu z háčku. Děti se také přikrčí. Něco se se mnou děje, pomyslí si ona, to se stává zřídka. Tlustý zrzavý Leonhard k ní přistoupí. „Půjdu za ním a podívám se, jestli neusnul,“ řekne. Učitelka ho vezme za ruku a neodpoví. „Jak dlouho už je pryč?“ zeptá se. Bauer se podívá na hodinky. „Čtyřicet minut,“ odpoví.

„A to ti nebylo divný?“

„Ne,“ řekne, „když jsem v jistém rozpoložení, něčeho takového si prostě nevšimnu. Vždyť to víš.“

Ano, to vím, pomyslí si. Zamíří doleva dozadu na Felixovo místo. Když se shýbne, aby se podívala pod lavici, dojde jí, že pořád drží Leonharda za ruku. „Všechno si tady nechal,“ řekne. „Vzal si láhev s pitím,“ pokračuje Leonhard, „má novou stříbrnou láhev na pití s obrázkem černýho draha.“ Učitelka vytáhne velký sešit v červeném obalu, který najde pod lavicí. Angličtina. *A bat. A cat. A bat.* Říkala dětem, že namalovat netopýra je těžší než namalovat kočku. Konečkem ukazováčku přejíždí slova i kresby. Co je to za ohavnou hučku, pomyslí si — jako krtinec. Přesto ji pohled do sešitu uklidňuje. „Neumí kreslit,“ řekne Leonhard, „děti, co chodily do školky, to umí líp.“

Bauer stojí před tabulí, jako bidlo, bledý, cuká mu v nohách. LDR, pomyslí si ona, *long distance runner* — tak mu někteří říkají. Kolegové tvrdí, že běhá každou volnou chvíli: kolem jezera, podél Achy, nahoru do hor, často několik hodin v kuse. Přitom prý poslouchá hudbu. Teď si pobrukuje. „Ty máš ale nervy,“ řekne. On pomalu zavrtí hlavou. „Já vím,“ řekne učitelka, „promiň.“ Vráti sešit do přihrádky pod lavici. Přihrádka napravo je prázdná. Patřila jedné dívence, která pár dnů po začátku školního roku odešla. To se v první třídě stává. Susi — tichá hubená holčička s rozcuchanými vlasy a staromódním jménem. Felix ji měl rád. „Co budeme dělat?“ zeptá se Bauer. Za ním je na tabuli napsaná věta: *Zajíc má dlouhé uši.* Napsala ji před dobrou hodinou. „Ty každopádně zůstaneš tady a dohlídneš na třídu. Já půjdu naproti a přivedu Felixe. Leonhard mě doprovází.“

Proběhnou chodbou, přejdou halu a sestoupí po schodech k hlavní bráně. Musí dát pozor, aby neklopýtla. Bojím se, pomyslí si. Venku svítí slunce. To je přes obloukovité světlíky dobře vidět. Ví, že venku na ulici bude na okamžik oslepená, a už teď cítí lehkou vůni šeríku. Možná potkájí Friederiku, která v úterý začíná o dvě hodiny později,

možná také ochočenou perličku majitele sběrných surovin, co má kancelář naproti.

Ve chvíli, kdy bere za kliku, je vytažena ven. V bílém obdélníku mezi zárubněmi stojí drobná tmavá postava. Leonhard je první, kdo promluví. „Kdes byl tak dlouho?“

DVA

Černé Porsche Cayenne, které se na něho lepí už jeden a půl kilometru a teď ho potřetí probliklo dálkovými světly, najednou zleva vyrazí, předjede ho a se stejnou rychlostí mine světlezelený novinový stánek, za nímž vždycky stávají. Po dvaceti vteřinách zahlédne těsně nad radarovou pistolí vysloveně spokojenou tvář policisty a ví, že to toho druhého bude stát kolem tří set eur, možná i víc, za jistých okolností dokonce ponižování na policejním komisařství: V mém povolání to bez řidičského průkazu opravdu nejde, pane inspektore, to musíte uznat.

Raffael Horn mířil s volvem do kopce, nejprve projel borovicovým lesíkem, pak otevřenou plání, která byla tohle jaro napůl řepkovým polem, napůl loukou. Soustředil se na to, aby jel pomalu, protože v úzkých zatáčkách přívěs hodně vybočoval z dráhy a při každé nerovnosti nadskočil. Mezitím si tu scénu přehrál ještě několikrát jako krátký

film: Lissoni šlápne na plyn, předjíždí a zachytí ho radar. Škodolibost byla jednoznačně jedna z mála věcí, které dělaly život snesitelným. Člověk musí být buď trochu psychopat, anebo mít za sebou psychoanalýzu, aby to byl schopen přiznat a současně z toho neměl špatný pocit.

Lissoni byl šéfem úrazové chirurgie teprve šest měsíců a od začátku dával najevo, že nemá v úmyslu brát vážně kolegy, kteří provozují svůj obor bez vrtaček, kostních pilek a transfuzních pump. Horn byl pět měsíců a dva týdny jeho nepřítelem. A nemohlo za to porsche. Lissoni hned na začátku prohlásil, že nehodlá nikoho ze svého oddělení — i když půjde o dítě s podezřením na zneužití — posílat do dětské ochranné skupiny, prostě se podá trestní oznámení a šmytec, o tom není třeba dlouze žvanit, a že je mu fuk, co tady bylo dosud zvykem. Lissoni byl vysolárkovaný blondák; nosil bílá trička s límečkem značky Ralph Lauren a masivní pečetní prsten. Na kliše byl spoleh.

Prostranství před domem bylo prázdné. Horn zařadil zpátečku tak, že několikrát sešlápl spojku. Už nějakou dobu to fungovalo jenom takhle. V servisu mu lakonicky sdělili: Dvanáct let po horských silnicích, co byste chtěl? Přesto měl to volvo rád, a poté co Irene věnoval k jejím pětačtyřicátým narozeninám malý offroad suzuki, utichlo i remcání z její strany. Zaparkoval vozík blízko předzahrádky, vystoupil a odkryl plachtu. Vůně pryskyřice sálající z mulče ho udeřila do nosu. Zhluboka se nadechl. Jako větrový bonbón. Je jaro, pomyslel si, vzduch je čerstvý a já jsem porazil soupeře.

Vytáhl z kůlny hrábě, lopatu a kolečko, odklidil pár zlomených větví z trávníku a začal skládat mulč. Rozházal ho pod rybízové keře, pod rododendrony, mezi zimolezy, růže a hortenzie. Něco dostaly i obě vistárie, které Irene milovala, zato on ani trochu. Stane se ze mě zahradník, pomyslel si, zvlčím a bude ze mě venkovan. Nakládám lopatou mulč do kolečka a líbí se mi to. Kdyby mi to někdo

řekl před patnácti lety, považoval bych ho za blázna. Vzpomněl si na opravdové venkovany, třeba na Lisbeth Schalkovou, a na kytice lučních květín, které pravidelně nosila na stanici, občas v růžových odstínech, jindy ve žlutých, příště zase pestře promíchané. Raimund jí říkal elfí princezna, a má-li být člověk upřímný, existují pro psychologku horší výrazy. „Ale já přece nemám špičaté uši,“ řekla; Raimund na to: „Ale jo, máte,“ a ona si na ně pro kontrolu skutečně sáhla. Lisbeth Schalková působila, jako by právě vystoupila z filmu pro pamětníky. Její rozbory psychologických testů nebyly tak omračující jako její kytice, ale to už je jiný příběh.

Horn dusal kousky kůry kolem ořešáku, který zasadil na podzim. Hotovo. Bylo mu teplo. Vyhrnul si rukávy košile. Zbývala ještě asi třetina nákladu. Odpojil vozík a zavezl ho přes trávník dozadu za kůlnu. Většinu mulče vyklopil, zbytek vyhrábl lopatou. Uplácal z mulče rovnoměrný kužel. Irene to stejně nebude po chuti. Zahrada s hromadou mulče není perfektní zahrada.

„Uděláš si puchýře.“ Tobias se opíral o roh kůlny a potměšile se uculoval. „Což je nebezpečí, kterému jsi ty nebyl v posledních letech vystaven,“ odpověděl Horn. „Kde se tady vůbec bereš?“

„Jdu do školy, pokud ti smím připomenout — chodím do sedmé třídy.“

Horn hodil lopatu na ložnou plochu vozíku. „Pomoz mi,“ řekl. Společně dotlačili přívěs do garáže. Tobias několikrát utrápeně vzdychl. Otcům adolescentních synů by mělo být přiznáno jisté právo tělesných trestů, pomyslel si Horn — tu a tam šlehnutí vrbovým proutkem, to by bylo něco. Zavřel garážová vrata. Mihotavě se k nim blížil velký perleťovec a na okamžik se posadil Tobiasovi na hrud'. „Perleťovec,“ řekl Horn. Tobias pokrčil rameny. Něco jsem přehlédl, pomyslel si Horn, zatímco kráčeli po šterku k domu. Nepřišel na to, co to bylo.

„Máš hlad?“

Tobias zavrtěl hlavou.

„Jsi nemocný?“

„Jen proto, že nemám hlad? Ustavičný hlad taky někdy skončí. Jako všechno v životě.“

Horn prozkoumal chlebník. Dvě tvrdé housky a jedno balení toustového chleba, které mělo na jednom konci drobné modrozelené tečky plísňe. „Je lepší, že nemáš hlad,“ řekl. „To mi bylo jasné,“ podotkl Tobias.

„Co ti bylo jasné?“

„Že v tomhle domě nebudu řádně nakrmen.“

„Zmiz!“ řekl Horn.

„A taky mě vyženou.“

„Zmiz!“

Horn naplnil kávovar vodou a vložil do automatu tabletu s kávou. Slyšel, jak se Tobias odšoural.

Leze mi na nervy, pomyslel si, a nechci o něm nic vědět, nic o francouzštině nebo latině nebo fyzice. Schválně se neptám, a vím, že to tak není v pořádku. Stiskl tlačítko, přístroj zabručel a nakonec mohutně plival. Nasypal do kávy lžičku cukru a chvíli uvažoval. Pak vyšel před dům, posadil se na lavičku a shlížel na město. Žádné noviny, žádná knížka, nic než hrnek kafe, pomyslel si — jako starý chlap, chybí jen kočka. Ohlédl se. Po ní ani stopa. Nahoře na jednom z modřínů na okraji lesa seděl nepohnutě jestřáb.

Vzpomněl si na spor, který měl dopoledne s Krennem, ekonomickým ředitelem nemocnice. Šlo o rozpis vedoucích služeb, speciálně o místo pro třetího odborného lékaře pro jeho oddělení, a Krenn nakonec prohlásil, že by se měl brát ohled na to, že čistě z hlediska veřejného mínění neznamenají psychiatři pacienti pro nemocnici žádný reálný zisk. Načež se Horn zvedl a řekl: „Problém je, že člověk vůbec nepředstavuje žádný reálný zisk, ani vy ne, pane řediteli,“ a práskl za sebou dveřmi. Krenn byl kromě práce v nemocnici také zastupujícím sekretářem zemského